

# Peki?tireç Kullanmayla ?lgili Tutum Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Peki?tireç Kullanmayla ?lgili Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29019>

## Özet

**Peki?tireç Kullanmayla ?lgili Tutum Ölçe?i**, 1998 y?l?nda Gülsen Özcan taraf?ndan ilkö?retim okullar?n?n birinci s?n?flar?nda görevli s?n?f ö?retmenlerinin peki?tireç kullan?m?na yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Ölçek, 52 maddeden olu?an 5'li Likert tipi bir ölçme aracıdır. Psikometrik özellikleri, yüksek iç tutarlılık güvenirli?i (Cronbach's alpha = 0.90, iki yarım güvenirli?i = 0.87) ve madde-toplam puan korelasyonlar?na dayalı kabul edilebilir geçerli?i olduğunu göstermektedir. Bu ölçek, e?itim psikolojisi alanında ö?retmenlerin davran?? yönetimi stratejilerine ili?kin yakla??mlar?n? anlamak için de?erli bir araç sunmaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Peki?tireç, tutum, ö?retmen, ilkö?retim, psikolojik ölçek, güvenilirlik, geçerlik, e?itim psikolojisi.

## Yazarlar

Gülsen Özcan

## Amaç

**Peki?tireç Kullanmayla ?lgili Tutum Ölçe?i**'nin temel amacı, ilkö?retim okullar?n?n birinci s?n?flar?nda görev yapan s?n?f ö?retmenlerinin, e?itim sürecinde peki?tireç kullan?m?na ili?kin tutumlar?n? sistematik olarak de?erlendirmek ve nicelle?tirmektir. Ö?retmenlerin peki?tireç uygulamalarına yönelik inançlar?n?, algılar?n? ve e?ilimlerini anlamak, etkili ö?retim metodolojilerini geli?tirmek ve ö?retmenlere yönelik mesleki geli?im programlar?n? tasarlamak aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Bu ölçek, ö?retmenlerin s?n?f içinde ö?renci davran??lar?n? ve akademik ba?ar?lar?n? ?ekillendirmede temel olan peki?tireç tekniklerini (sözel övgü, ödüller, olumlu geri bildirim gibi) kullanmaya yönelik algılar?n?, inançlar?n? ve hazırlık düzeylerini ölçmek için yapılandırılm?? bir araç sağlamaktadır. Böylece, e?itim ba?lam?nda davran??sal psikoloji prensiplerinin nasıl algıland??na dair de?erli bilgiler sunulmaktadır.

## Yapı

Ölçek, "peki?tireç kullanmayla ilgili tutumlar" ?eklinde tanımlanan psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanm??tır. Bu tutumlar, bir ö?retmenin peki?tireç kavramına ve e?itimsel bir araç olarak pratik uygulamasına yönelik genel de?erlendirici durumu - olumlu veya olumsuz - içermektedir.

Ölçek, ö?retmenlerin birinci s?n?f düzeyinde ö?renci davran??lar?n? ve akademik performans?n?

İkiletmek için çeşitli peki-tireç biçimlerini (örneğin, sözel övgü, ödüller, olumlu geri bildirim) kullanmanın etkinliği, uygunluğu ve etik sonuçları hakkındaki inançları yansıtmaktadır.

## Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, öncelikli olarak madde-toplam puan korelasyonları hesaplanarak yürütülmüştür. Başlangıçta 72 madde için yapılan bu analizlerde, maddelerin toplam puanla korelasyon değerlerinin -0.06 ile 0.68 arasında değişimi gözlemlenmiştir.

Bu analizlere dayanarak, maddeler belirli kriterlere göre seçilmiş veya çıkarılmıştır: korelasyon değeri 0.20'den büyük olan ve 0.05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olan maddeler ölçekte tutulmuştur. Sonuç olarak, korelasyon değeri 0.20'nin altında olan 17 madde ile korelasyon değeri 0.20'den büyük olmasına rağmen 0.05 anlamlılık düzeyini karşılamayan 3 madde ölçekten çıkarılmıştır. Bu titiz madde seçimi süreci, ölçeğin iç tutarlılığını ve yapısal geçerliliğini artırarak 52 maddelik nihai formunun oluşturulmasını sağlamıştır.

## Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliği, yaygın olarak kabul görmüş iki psikometrik yöntem kullanılarak değerlendirilmiştir. İlk olarak, iç tutarlılık katsayısı Cronbach's alpha hesaplanmış ve bu değer 0.90 olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer, ölçek maddeleri arasında mükemmel bir iç tutarlılık olduğunu, yani maddelerin aynı temel yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

İkinci olarak, iki yarım güvenirliliği (Split-half reliability) yöntemi kullanılmış ve "r" değeri 0.87 olarak elde edilmiştir. Hem Cronbach's alpha hem de iki yarım güvenirliliği katsayıları, ölçeğin yüksek düzeyde bir istikrar ve tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamakta, böylece öğretmenlerin peki-tireç kullanımına yönelik tutumlarının ölçümünde yüksek güvenirliliğe sahip olduğunu doğrulamaktadır.

## Faktör Analizi

Satılan kaynak içeriği, madde seçimi ve arıtma için kapsamlı bir madde-toplam korelasyon süreci detaylandırılmasına rağmen, aşırı bir faktör analizi çalışmasından bahsetmemektedir. Madde azaltma süreci, istatistiksel anlamlılık ve korelasyon etkilerine dayanmakta olup, bu durum örtük olarak tek boyutlu veya yüksek derecede tutarlı bir temel yapıyı desteklemektedir.

Gelecekteki araştırmalar, "Peki-tireç Kullanmayla İlgili Tutum" yapısının altında yatan gizil yapıyı ampirik olarak doğrulamak amacıyla keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizleri yapmayı içerebilir. Bu tür analizler, ölçeğin boyutluluğu hakkında daha derinlemesine bilgiler sağlayabilir.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme

**Biçim:** 52 maddeden olu?an, 5'li Likert Ölçe?i (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** ?lkö?retim okullar?n?n birinci s?n?flar?nda görevli s?n?f ö?retmenleri.

**Ya? Grubu:** Belirtilmemi? (Yeti?kin ö?retmenler oldu?u varsay?lmaktad?r).

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki ilkö?retim okullar?n?n birinci s?n?flar?nda aktif olarak görev yapan s?n?f ö?retmenleri.

**Test Metodolojisi:** Kat?l?mc?lar?n kendilerini de?erlendirdi?i bir öz bildirim anketidir. Her madde için 5'li Likert ölçe?i üzerinden yan?t vermeleri beklenmektedir. Ölçek, ö?retmenlerin peki?tireç kullan?m?yla ilgili tutumlar?n? belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r.

## Anahtar Kelimeler

Ö?retmen tutumlar?, davran?? yönetimi, ilkö?retim, psikometrik özellikler, e?itimde peki?tireç, öz bildirim ölçe?i.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Belirtilmemi?

**Kurum E-posta Adresleri:** [gulsenozcan2017@outlook.com.tr](mailto:gulsenozcan2017@outlook.com.tr)

**Yaz??ma Adresi:** Belirtilmemi?

## ?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek **1998** y?l?nda geli?tirilmemi?tir. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve olası ücretler hakk?nda bilgi almak amac?yla do?rudan sorumlu yazar **Gülşen Özcan** ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari veya ara?tırma amaçlı kullan?mlar için yazar?n onay?n?n alınması önemlidir.

## Kaynaklar

Özcan, G. (1998). *?lkö?retim okullar?n?n birinci s?n?flar?nda görevli s?n?f ö?retmenlerinin*

*peki-tireç kullanmayla ilgili tutumlar?* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi'ndeki bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](http://tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [pekistirec-kullanmayla-ilgili-tutum-olcegi-toad.pdf](http://pekistirec-kullanmayla-ilgili-tutum-olcegi-toad.pdf)

## **Peki-tireç Kullanmayla İlgili Tutum Ölçeği Maddeleri**

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM